

**Олександр Курочкін,
доктор історичних наук, професор,
головний науковий співробітник
Інституту мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського НАН України**

З огляду на те, що головними пріоритетами і викликами для України нині є рішуча відсіч військовій агресії з боку Росії в Криму і на Донбасі; боротьба з тотальною корупцією, я дозволив собі зупинитися не на окресленні етнокультурної специфіки Донбасу, а на цих проблемах. Лише перемога на цих двох фронтах (внутрішньому і зовнішньому) забезпечить нашій державі можливість поступального руху до системи європейських цінностей і стандартів життя, до побудови модерного демократичного суспільства.

Військова стратегія і тактика в боротьбі з таким потужним і підступним ворогом, як путінська Росія, не терпить дилетантизму. Однак наслідую висловити щодо цього кілька міркувань. Узятий нашою владою і погоджений з Євросоюзом та США курс на «мінський процес», дійсно, тимчасово рятує Україну від масштабної війни з непередбачуваними наслідками. Проте дивує, що досі, принаймні нашою стороною, не сформульо-

вана й не оприлюднена пророблена в деталях і часових термінах позиція щодо розблокування державного кордону з країною-агресором. Лише здобувши ясність і успіх у цьому питанні — тобто реальні зобов'язання Росії, узгоджені з країнами «сімки», ми зможемо повернути Донбас під юрисдикцію України, а тоді вже проводити вибори, щоб реінтегрувати окуповані території в материнське лоно. Заради цього можна йти на певні поступки і компроміси.

За нашою спиною гранди світової політики (заради власного спокою, за наполяганням Росії) домовляються про неболовий статус України і її відмову від вступу в НАТО. Ми також можемо погодитися на це, але за умови відновлення «status quo ante bellum» — тобто довоєнного становища, коли Росія припинить підтримувати сепаратистів на Донбасі, поверне Крим Україні, публічно вибачиться за свої агресивні вчинки й знову підпише міжнародно-контрольований договір про невтручання у справи суверенного сусіда. Якщо Росія не прийме цей сценарій розв'язання конфлікту, вступ до НАТО — наш єдиний порятунок.

Можна і потрібно боротися з побутовим хабарництвом в освіті, медицині тощо, але головне завдання — це подолання корупції на всіх щаблях влади. Багато разів озвучені у ЗМІ зловживання з матеріально-технічним спорядженням бійців на передовій, контрабанда і непрозора методика перепусток на кордонах з так званими ДНР, ЛНР, Кримом, ганебний бурштиновий «беспредел», шахрайські схеми і маніпуляції в газово-нафтовому секторі, невміння або небажання приборкати олігархів і їх політичних найманців, необґрунтовані комунальні тарифи і загальна провальна політика в системі охорони здоров'я та соціальної сфері — це лише короткий перелік тих причин, які за останній рік суттєво понизили рейтинг наших керівників і рівень довіри суспільства до них. Гасла та обіцянки, які виголошувалися на Майдані, потрібно використовувати не лише у виборчих технологіях, але і як дороговказ у реальній практичній діяльності.

Ще кілька слів треба сказати про гуманітарну кризу, яку переживає сьогодні населення тимчасово окупованих територій Донбасу. Ця проблематика найбільш співзвучна компетенції вчених-суспільствознавців. Жителі Донецької і Луганської областей через воєнне лихоліття вимушено поділилися на три групи: перші залишилися у своїх домівках під владою озброєних сепаратистів, другі переселилися в Росію, Білорусь та інші країни, треті шукають захисту в межах нашої держави. Кожна з цих груп потребує диференційованого підходу в усіх аспектах їхнього життєзабезпечення та інформаційної політики.

Цілком очевидна необхідність створення в системі урядових структур України спеціального міністерства або департаменту щодо регуляції всього комплексу проблем населення окупованих територій і вимушених біженців. Можливий і формат незалежного агентства, працюючого в партнерстві з міжнародними організаціями та експертами.

За будь-якого формату необхідно виробити та запустити в дію реальні механізми, які сприятимуть економічній активності працездатних переселенців, забезпечити їх житлом і робочими місцями, а також не залишати без

матеріальної підтримки найбільш незахищені верстви — дітей, літніх і хворих людей.

Демократична Україна не повинна повторювати негативну практику сталінського режиму щодо населення тимчасово загарбаних німцями територій у Другій світовій війні. Тоді, як відомо, роки перебування під окупацією вважалися незмивною «чорною плямою» в біографії людей і тягли за собою серйозні обмеження та переслідування репресивного апарату. Таким чином Сталін і його поплічники перекладали свої власні провини і прорахунки на плечі простого народу. В наші дні така політика не має права на існування.

У деяких колах українського соціуму сьогодні набирає популярності погляд на Донбас як на «ракову пухлину», яку треба видалити із живого тіла України заради його здоров'я і розвитку. Вважаю, що це дуже неконструктивна й недалекоглядна позиція. Усіма можливими методами і шляхами Україна повинна боротися за свій Донбас. Важлива роль при цьому належить пропагандистсько-інформаційним заходам. Забезпечити ефективну, постійну й атакуючу контрпропаганду і протидію імперським російським ЗМІ на території

Донбасу і Криму — обов'язок новоствореного міністерства інформації й наших інженерів.

Чому ми не вчимося досвіду «молодогвардійців» з Краснодона (нині окупованого) щодо нелегального поширення листівок і газет про українського змісту? Чому ми постійно чуємо про диверсії й теракти на підвладних Україні землях, і нічого подібного у стані ворога? Де наші доблесні розвідники і герої, здатні допомогти переселитися в пекло таким негідникам, як Захарченко і Моторола? «На війні, як на війні!!!» — справедливо кажуть французи!

Пріоритетним завданням уряду має бути не політика систематичних міжнародних запозичень, а розвиток власної економіки, створення робочих місць. Повинна злагоджено та ефективно працювати вся «урядова рать»: від президента до рядового чиновника. Наше суспільство гостро потребує освічених і патріотичних лідерів, здатних працювати не на власну кишеню, а заради успіху і процвітання всієї країни!!!